

СРБСКЕ МЛАДЕЖИ.

Лист овај излази као додатак к Школском Листу сваког месеца
вдарад; Стои 1 ф. 20. н. на целу год. а на по год. 60 новчића.

I. ИГРЕ И ЗАБАВЕ

ЗА РАЗВИЈАЊЕ ТЕЛЕСНИ И ДУШЕВНИ СНАГА.

Меур

(Гимнастичка игра за друштво.)

Игра се меуром на тврдој равной ледини. Меур (бешика) се узме од месара крављи или други, на добро надува и веже, још га гдекоји обшију кожом, да е ячи; данас их има по дућанима од каучука. Што е меур већи и округлији то е болъ. Све друштво стави се у коло, што е коло веће то болъ. Разиђу се едан од другог бар на неколико корачая. Онда едан удари меур о землю, овај одскочи, а онај од играча, коем меур најближе дође, мора га у онај мах кад у вис иде, или кад пада озго руком ударити, да опет од землѣ одскочи, да га други исто тако удара. Кад се ударанъ вешто умери, може меур дуго време све од едног на другога да скаче, да не умре, зато валя сваки да пази, да га не само умерено удари, него и да ударцем правац даде, да наостане у сред кола, ни да искочи из кола.

Неки се играю меура и тако, да га удараю песницом одоздо, да у вис лети. Овде е теже сачувати коло. Неки га туку и ногом у вис.

Вученѣ клишка

(гимнастичка игра за парове.)

Пар и пар седне на земљу окренуто едно другом, и одупревши се табанима едан с другим ухвате се за штап или згодан комад од гране (то е клип) па свако себи вуче да надвуче. Клип се вата: најпре едан обе руке у среду, а други обе споља; после овај у среду, а онај споља, најпосле едан овог па оног. Може се место клипа вући и шакама. Овде се има пазити, да се колена не савију, чим се колена савију, одма е тай и надвучен.

Слепа мува и прсти.

(Погађачке игре).

1. Узме се различнога семеня од шенице, ражи, зоби, ечма, кокуруза, пиринца и др. или коштице од брескве, кайсие, шљиве, трешнѣ, семе од јабуке, крушке, будеве и друго, од свакога по едно зрно, и стави се све у едну кутију; онда се коцком одреди, ко ће за ким долазити да погађа, и првом на реду вежу се очи, пак даде кутија, да едно по едно вади и прстима да позна и да каже шта е, за свако што непогоди, дае залог. Кад е обредно све, онда долази други на реду и тако далѣ док се не обреде сви.

Може се и овако играти, да се двојца по двојца узму, пак овај невезаних очию задае ономе везаних очию, да ово ил оно семе извади, а после ће ово исто задавати онај нѣму.

На место семеня могу се узети и друге ствари, нп. крпе од платна кончана, памучна, вунена, свилена, и др. или различито лишће од дрва: јабуке, крушке, кайсие, шљиве, трешнѣ, дуда, багрена и др. или могу се узети различне књиге, да погоди ко е кој; или свако од друштва пружа муви редом своју шаку, да погоди по шаки ко е ко. Могу се узети различни новци, или од различнога дрвета единако комађе или различно каменѣ, различне землѣ и др.

2. Узму се различне мере, као што их имаю дуѣанице од $\frac{1}{2}$ лота од 1, 2, 4, 8, 16 лота, од 1, 2, 3, 4 и 5 фунг. и одреди се коцком, ко ће за ким долазити, да погађа, па првом на реду вежу се очи, и даду му се све мере, да погоди и по величини и по терету ко е кој; или да друг нѣгов иште кою оће меру, а онај везаних очию, да е

нађе и даде. За свако што не погоди, дае залог. Може се одредити и нека награда оном, ко све погоди. Може се играти, да се не везују очи, него да стави руке натраг, и за леђи, да му друг едну по едну меру дае на длан, па тако да погађа. Могу се мере ове и спаяти, и наводаред на длан му метнути 4 и 2 лота, 16 и 8, 16 и 4, и т. др.

3. Узму се различни новци и ставе на стол, кои орлом, кои уписом озго, или стави се еднако комађе папира, некое чистог некое исписаног, или се узму а отворе књиге штампане са ситним и крупним словима, па слепа мува мора пипајући погодити шта е шта, ако може на писаном папиру погодити правац писане врсте и празног места, или у књизи врсту купних слова и ситних, тим е игра боља.

Још една невидљива ствар.

(Шальива игра.)

Можеш и горећу свећу од неког у друштву сакрити тако, да пред њим стоиш, да види шта радиш, и кад учиниш, да све друшто види свећу, а само он не. — Стави муе заедно са свећњаком на главу. —

Седам чаровни таблица.

(Рачунска игра.)

А.

1.	3.	5.	7.	9.	11.	13.	15.	17.	19.	21.	23.	25.	27.	29.
31.	33.	35.	37.	39.	41.	43.	45.	47.	49.	51.	53.	55.		
57.	59.	61.	63.	65.	67.	69.	71.	73.	75.	77.	79.	81.		
83.	85.	87.	89.	91.	93.	95.	97.	99.						

Б.

2.	3.	6.	7.	10.	11.	14.	15.	18.	19.	22.	23.	26.	27.	30.
31.	34.	35.	38.	39.	42.	43.	46.	47.	50.	51.	54.	55.	58.	
59.	62.	63.	66.	67.	70.	71.	74.	75.	78.	79.	82.	83.	86.	
87.	90.	91.	94.	95.	98.	99.								

В.

4. 5. 6. 7. 12. 13. 14. 15. 20. 21. 22. 23. 28. 29. 30.
 31. 36. 37. 38. 39. 44. 45. 46. 47. 52. 53. 54. 55. 60.
 61. 62. 63. 68. 69. 70. 71. 76. 77. 78. 79. 84. 85. 86. 87.
 92. 93. 94. 95. 100.

Г.

8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30.
 31. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 56. 57. 58. 59.
 60. 61. 62. 63. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 88.
 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95.

(Продужиће се и разјаснити у идућем броју.)

Загонетке.

Без коже у пећ уђе, а с кожом изађе.

Где наш црвенко леже, ту трава не ниче?

Где неваля копати бунар?

Где се плаћа вода најскупљ.

Два локвања око пања.

Два се брата преко плота за браде вуку?

Док се отац роди син по кући ходи?

Дрвена кучка у потоку лаје?

Заклах вола бивола, изудих га на удове, сваки уд вола

даде?

Закла бика, све село свика, кад дође да слави, нема
шта да стави?

Решеня из броя 6.

1. РАЧУНСКЕ ИГРЕ. 1.) Бло е у лову унук, отац и деда.

2.) Напиши шестина и деветина пак сбриши у обе речи крайня
три песмена „ина.“

3.) $97\frac{1}{2}$, $98\frac{1}{2}$, $99\frac{1}{2}$, $100\frac{1}{2}$, $101\frac{1}{2}$, и $102\frac{1}{2}$ По оом рачуну, друго е за 1 лот теже од првог, треће за два лота, четврто за три: пето за четири лота, а шесто за пет лотова. Сви ови пет кандила имаю 15 лотова више. Кад се од 600 одбије 15, остае 586; то е $\frac{1}{6}$ од те суме $97\frac{1}{2}$. Толико важи најманѣ кандило, остала су едно од другога по 1 лот тежа.

II. ЗАГОНЕТКЕ. 1. Јагње и овца; 2. Коса; 3. Срп; 4. Сунце; 5. Зуби; 6. Бунар; 7. Јае; 8. Стар; 9. Звоно на крави; 10. Данас.

П. Н А У К Е.

Свете речи.

XI.

ЋЕ ЈЕ СЛОГА ТУ ЈЕ И БОЖИЈ БЛАГОСЛОВ.

*

Богъ вселаетъ единомислен- Богъ уселява оне кои су
ныа въ домъ. (У. 67. ст. 7.) еднихъ мисли у домъ.

Кадъ люди еднога дома, поштујући и слушајући старешину, иду у свачему еданъ другомъ на руку, могу лепо и дуго у задрузи живити, могу срећно живити.

Рука руку пере, а образ обадвије.

Једно другому а Бог (ће) свакому.

* *

Се что добро, или что красно, Како је лијепо и красно,
но еже жити братии въспѣ. (У. кад браћа живе заједно.
132. ст. 1.)

Гди ова браћа живе заедно у слози, онде е Божий благословъ.

* * *

Братъ ѿ брата помогаемъ, и- Кад' братъ одъ брата по-
кв градъ твердъ и высокъ, оу- моћи има, онда е као тврда и
креплаетса же также основаное висока градъ, и крѣписе као
царство. (Пр. Сол. гл. 18. ст. 19.) темельно царство.

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

Кадъ се люди, особито браћа, или чланови єднога народа, међу собом помажу, онда су яки, онда не могу пропасти.

Ко је добар јунак? — Доста люди добар јунак. Без друштва нема јунаштва. Јача су двојца него сам Радојица.

П њ с н а

О светомъ Христовомъ Преображенію.

О ђаворе, славна горо, достойна спомена,
По свемъ свѣтѣ гласъ се носи, твоега имена.

На теки се, Господь Исусъ, преобрази славно.
Духъ облакомъ, Отацъ гласомъ, показа се јавно.

У три лица — Богъ єдиный — теке прославио;
Вѣчный споменъ, своє славе, вѣрнымъ оставио.

За љвѣритъ Апостоле, Исусъ є Мессіа,
Божја сила свемогућа воскреси Моусіа.

Она иста изъ красногъ Раа привлачи Илию;
Исусъ Христосъ, преображас' у славу белію.

Поста лице као снѣге Божієга,
А одѣло посве бѣло бѣлѣ одъ снѣга.

Гора сас на све крає, Райскій мурисъ дава;
Исусово свѣтло лице свѣ ну обасава

Петаръ гледеѣ, на тѣ славу на свѣ гласъ повика:
О Господи! за живленѣ овди є прилика.

Немой выше, учителю, одабде слазити;
Љенице те насъ тројца Вами направити.

Теки єанѣ, Моусіи єанѣ и єанѣ Или,
И єдѣте вы љ нѣма прекрасно жибили.

Бво мене и Јоанна, бво и Јакова;
Штогодъ треба послужити, на службѣ готова.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

В
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Тако Петаръ говори́и Иисуса мо́леки :
Одъ милина и дивина незна што́ке ре́ки.

На то Моусей и Иїа, невидѣни кыше;
По наре́дби Божественной они с' у́клонише.

А изъ вы́са Іошъ свѣтлїа блиснѣ Бож'а слава,
и Богъ Отацъ изъ облака ясно проговара :

„Ово є Сынъ мой возлюбленый, Нѣга послѣшайте,
Да є Мессїа истинитый свѣда у́вѣрайте!“

И премда є Божїа слава у́мѣрено сала;
Ал' є опетъ, человекомъ стравѣ задавала.

Апостоли, као люди, на земљу падоше,
Удивленїемъ окъзети за се незнадоше.

Иисусъ елагїи сагикасе, диже ихъ за рѣке;
Силазе́ки низ' планинѣ казѣ за мѣке,

Мѣке свое, мѣке люте горке пребелике!
За искѣпитъ, человекѣ дѣволске сѣжньике

Потребно є распетъ кыти и крѣз проліати,
И на крстѣ у́ мѣкама с' дѣшомъ се растати,

Тѣло у гробѣ за три дана кыт ѣе затворено,
А после ѣе воскреснѣти, кыти прославлѣно.

Божїомъ славомъ свагда сати као и на гори;
Славлѣнъ кыти одъ Ангела у́ негесни двори.

Слава Отцѣ и Сыну и Дѣху́ светоме,
у́ Троици преко́свѣтой Богѣ єдиноме.

Аминь.

У Коларину 25. Јуліа 1866.

УНИВЕРЗИТЕТСКА
ВИБЛИОТЕКА

Колко пута Богу захвалити треба.

(По немачком.)

Вишњем Богу толко пута
Захвалити треба,
Колко зрака нама пошље
Сунце с плавог неба.

И колико звезда има
Што на небу сјаю,
Колико е тренутака
Одкад оне трају.

Колко капљи воде има
У пучини мора,
Колико е риба тамо
И другога створа.

Колко травки на свом свету
Широкоме има,
И листића колко малих
Висе на дрвима.

(Из „Венца“)

Колко зрна сви влатови
На њивама крију,
И малих колко црви
Испод земље рију.

Колико се праха дигне,
У плавоме зраку,
Колко ситна снега има
У зимњим облаку.

У жилама колко тече
Вреле, топле крви,
Колко песка брдо има,
Кад се сасвим смрви.

Колко живих свега дишу
Испод овог неба,
Толко пути вишњем Богу
Захвалити треба.

П. Десп.

Славуј и Дете.

Славуј птица мала,
На граници спава;
Та одмор е њџу
Нуждан к'о и свему!

Јдно мало дете,
Кроз шумицу греде;
Па славуја спази,
И ближе му слази.

„О! птичице мала,
Валда си заспала?
Када тако стојиш
А нећеш да појиш!“

То весело рече,
Па несташно клече;
Да славуја зграби
Да га носи баби.

Али славуј бодри
Сна се ослободи.
„А зашто ме тако
Вребаш све еднако?“

Кад ти ништа нисам
Учинио криво;
Зашт' у робству да ми
Мучиш тело живо?

И мене в Бога,
Ко и отца твога;
Ко и тебе мала
Слободна саздала

Неб' ни теби било,
Повольно, и мило;
Да затворен живиш,
А ништ' да не скривиш!"

То му изговори,
Па одлеги гори
И на дрво паде
Песмом славит' стаде

(Из Венца)

Иреблагота Бога,
Создателя свога;
Који га и рани
И ода зла брани.

А детенце мало,
Јошт в ту стајало;
И едва се сети,
Да кући полети.

Да пред бабу клебне,
Да му ово рекне:
„Та неправо чине,
Који птице кинѣ!" —

Ст. Милашиновић.

Истина.

(Из науке о дужностима.)

Кои човек увек истину говори, то е човек од истине. Он се види и позна по јавној и слободној речи. Које са такве речи познат, томе се отвара свако уво и свако срце. Човек од истине учини са једном речи више, него други са пуном торбом говора и обећања и утврђивања, ако није познат, као човек од истине. Истинит говор има велику вредност; то видимо и отуда, што нас и Христос Спаситељ учи говорѣћи: Ваша реч нека е; да, да, и не, не. По томе треба сваки да говори кратко и просто, како шта ко по својм уверењу зна да е истина. Ко отворено по истини говори, зове се истинит. Са истинитим човеком сваки се радо дружи и пристая уз њга, ер се не бои, да ће га обманути. Истинит човек неће претаяти истине ни онда, кад е сам у погрешки, и воли штету отрпјити, него себи после пребацивати: „нисн стао за истину.“ Тако стои он отворено и за правду, и когод га зна веруе му и ослања се на њгову реч, то е плата истине.

Неистина долази гдешто од незнања и од неразумевана па у томе се може доникле опростити; али човек од разума и поштена чува се, да ни из незнања не падне у неистину. А ко отице неистину говори, то лажа. Лажљивост е врло удо

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА

БИБЛИОТЕКА

својство, и увек е знак неваљала срца и душе, отуда и по-
словица вели : ко рад даже, рад и краде, и увек зло прође.
Сваки онај, ко за другим говори лаж, отице и у намери, да
шкоди оног имену и поштеноу, то е опадач. Опаданѣ е на-
мера душевно другога поробити, зато е опаданѣ веће зло-
чинство него крађа и отиманѣ других спољашњих добара.
Опадач е најпоганиј нечовек, зато га сав свет највећма
и омрази.

А да ко е варалица? Онај, кои лажљивим речима, и до-
казиванѣм и увераванѣм оштети друге на новцу или другом
добру. Натурити хрђаву ствар за добру, и овом подобно, то
е превара; ко ово чини, то е варалица, а варалица није ни
мало болји од лупежа.

Али највећма се огрешн противу истине онај, кои и
лажљиву сведочбу дае. Божја заповест изриком вели : не све-
дочи лажљиво! Па још кад треба сведочбу потврдити заклет-
вом, и дође лажљив сведок, те се лажљиво и закуне, и саму
заклетву преступи, то тај не само да е од свега света по-
гажен, него узима и вечито проклетство на себе. Такови не
само да е погазио своје поштенѣ, него е и сломио сам себе
у вечиту пропаст.

Кад се разгрејеш, задуваш или озно- јиш, не пиј одма.

(Поучење о чувању здравља с приповедком.)

Здравље, децо моја, треба већма да цените, неголи и
све забаве и радости. Нужне су нам и забаве и радости, јер
нам веселе душу и срце, и чине, да нам сокови телесни и
крв по телу лакше и боље околују или иду, што здравље
унапређује; али нам исте те забаве и радости могу и шко-
дити здрављу, тому јединому најбољему богатству у овому
животу, кад их или преко мере уживамо, или кад их не ужи-
вамо као што ваља. Ако сте, на пример, од многога играња
ознојени, ако тече зној с вас, и ви, будући вам је то непо-
вољно, идете одма на отворене прозоре, да се разлађујете,
или одма пијете ладне воде, то си можете тиме, што не ће-

те бар четврт часа да трпите жеђ или зној на себи, у један ма навући на врат јектику или суву болест, и многу другу болест, или и преку смрт. Или ако ћете каквога јела, сотор што вам је здраво повољи, неумерено и преко мере јести, то си можете тим преузроковати грчеве у желудцу, који такође руше здравље, као и нагло разлађивање.

Али хоћу да вам приповедим приповедку о неком Мити, који је изгубио здравље и живот с отог што је угрејан пијо. Кадгод се сетим тога Мите, свагда се забринем за вас, да не како и ви учините те прођете као Мита. Мита је био ваљано дете, и баш у тим вашим годинама. Учитељу је својему мио био, јер му је био у школи најбољи ученик, и ако когод што није знао у школи, учитељ је само запитао њега и он е заиста вавек све знао. Ди је што лепо и добро видио или чуо, одма је он то написао, и после показао својима родитељима или учитељу својему. К томе био је здраво кротак и тако добра срца, да је свакомо све чинио, што је могао. Ако ком сиромашу није имао шта дати, то су му онда сузе из очију текле. Ни оном црву, кои му је под ноге ишао, није хотимице ништа криво чинио. Другови су га здраво миловали, и ди је он био, тамо су ишли за њим и другови му, и сваки је гледао, како би био близу њега. Једном речи, ко га је год познавао, свак га је миловао; јер је Мита био и леп телом, а и особито душом, и свак је у себи мислио: Мита ће бити велики, знатан човек. И био би постао велики и важан, мила моја децо, јер су му родитељи били имућни људи и одлични, и могли су га као што ваља школовати — да није млад, премлад умрео.

Мита се играо једаред лопте са својима саученицима, близу једнога дрвета, за којим је бунар. Мита ожедни, јер се здраво загрејао. Кад опази бунар, брзо отрчи с још два друга своја к бунару, извади воде, захити шеширом, и напије се на сву вољу; исто тако учине и остала двојица.

Онда тек падне Мити на ум, шта су га учили родитељи и учитељ: да не пије одма, кад се разгреје, задува или озноји, јер си може шкодити здрављу! Но Мита помисли еданпут као ни једанпут, ваљда ми сад баш не ће ништа шкодити, а од сад ћу се чувати! и отиде к осталим друговима својима. Али се, децо моја, Мита љуто преварио! Тек што је стигао на игралиште, а њему већ није било онако добро као пре. Сад или га е мучила мисао, која му је све једнако пребаци-

вала, што је пијо, или је баш ухватио зло своје здрављу што се нагло расхладио. Мита се одма остави игре, и отиде кући. Можда би му корисније били да је био остао на игралишту и даље се играо; јер лекари кажу, да нагло расхлађење, или се сад расхладио ко купанџм, или наглим пићем ладне воде, или наглим прелажењем из врућине на хладноћу, или ма којим другим начином. не шкоди толико здрављу, кад се човек одма после опет угреје, и озноји. И то је истина. Кад се човек нагло расхлади, жилице се у белој цигерици скупе и стисну, крв у њима стане, запали се; али кад се човек после таковог наглог расхлађења одма опет игром, радњом или другим којим начином, разгреје и озноји, жилице се у белој цигерици опруже и отворе, и крв узме опет свој пут. Али се ипак на то не треба ослањати; доста пута не помаже то ништа. Најбоље је, чувати се те се нагло не расхлађивати. Но Мити, који је већ био заборавио на речи својих родитеља и својега учитеља, да се нагло не расхлађује, ваљало је да се опет игра и зноји. Али Мита није учинио тога, већ је, као што сте чули, одма отишао кући.

Мити је срце казивало, да је наглим расхлађењем шкодио своје здрављу, па није смео излазити родитељима пред очи, јер се бојао, да ће му родитељи по лицу познати, да му није добро — да их није слушао; и тако је Мита тајно болест, која му је за цело била већ у цигерици — док најпосле није пао у кревет.

Онда су видели и родитељи, шта је; али доцкан. Мита да није тајно родитељима своју болест, већ да им је одма казао, шта је урадио, и с чега му није добро; но он је ћутао; мало зло буде велико, и цигерица, која му се од наглог расхлађивања запалила, и која се у почетку могла излечити, упаљивала се све већма, и онда се најпосле гнојила. У почетку су му се стешњавале груди, и он је тешко дисао, и сад га нападала врућина, а сад опет зима; после га је мучио дању и ноћу тежак кашаљ, и он није могао спавати, здрава му је боја из лица нестајала, месо му се губило, и онда није више могао да живи, а на школу није више ни мислио; ничему се није више радовао ни веселио, био је све невесео, и изгледао е готово као мртавац.

Отац и мати, који су му се пре врло радовали, надајући се, да ће им у старости бити одмена и утеха, а који су га сад

гледали, како очевидно пропада и вене као цвет, стајали су око њега невесели и жалостни, и плакали су; и он је сам плакао, видећи, како му нико не може да помогне, већ како му душа који час може излетити из тела. О, децо моја! како му је тешко морало бити, кад је помишљао, и кад је у души осећао, да је могао живити, Богу угађати и људима користовати, да се чувао нагла расхлађења, а кад је при томе увиђао, да са света овога мора одлазити, коме још никакво добро није учинио, и на коме ништа не оставља, до само жалостна оца и још тужнију матер, којима је требало у старости да буде одмена и подпора.

Ја сам тога Миту миловао, и живио сам и с родитељима његовима добро, па сам га, док је боловао, често посећивао, и био сам код њега и онда кад је издисао. — и видио сам, да нигда тако здраво није био невесео, као кад је говорио: „О, како сам лако могао још тридесет и четрдесет година живити! А сад морам овако млад умрети, а још нисам ништа добро учинио у овоме животу!“ А кад сам га онда тешко тиме, како је био добро и послушно дете, и како је тим већ доста добра учинио у своме животу, одговарао ми је: „О, али сам родитеље своје здраво ожалостио, скратио сам и мој и њихов живот, срдце ми се од туге пара, кад их видим како невесели стоје око мене, и кад се онда сећам, да сам свему тому ја крив! О кажите сваком детету, које познајете, и свима мојима друговима, да ме једино то пре времена у гроб носи, што сам се разгрејан пићем нагло расхладио и ако ће слушати, те се чувати и бојати наглога расхлађивања — нека онда кажу, да сам бар толико добра у овому животу учинио, да сам другога од опасне непажљивости спасао!“

Сад кад отидем на гробље, и видим гроб Митин, станем и помислим у себи: „Ту лежи Мита, који је с јединог наглог расхлађења пре времена у гроб сишао.“

Посрбио Богдан Кузмановић.
свештеник.

Неваљали дечко Мита.

Беше едно мазно дете
По имену Мита,
Ков увек само хтеде
Да с' игра и скита.

Он учио ние никад
Баш никоју књигу.
Нит е о ньой бар кадикад.
Он водио бригу.

Већ е ваздан тумарао
Тамо и онамо;
Пак е богме и украо
Што е мого само.

Куд се ние он пужао
Кога ние диرو?
Мира ником ние дао
Сваког е секиро . . .

И тако е одрастао
Лудо и опако;
Пак е нань га омрзао
Од люди баш свако.

Јогунца он е био
Као гуштер люти,
И увек се он кавцио
Куд е ишо — свуди . . .

Едном кад се досетио
Да већ ние мали;
Радо б' и он шта учио,
И баш се нешали . . .

Ну шта ће сад он да учи,
Кад е већ нађико!
Сад са књигом да се мучи
Да се тре толико!

На кон опет намислио
Бит' шегрт столарски,
Майстор га е пак примио
У дом свой отачки . . .

Дан два ту е пробавио,
А кад се напраши,
Ником ние ни јавио
Него одперяши.

Тако данас он столара
Сутра пак усмара,
А прекутра Господара
Оставља бравара.

Код кожара нъему смрди
Кућа и сепя
А посао сваки грди
Ништа му неприя.

Е па шта ће сад да буде
На кон у животу?
Чуйте! чуйте! нъег осуде
На грдну срамоту . . .

На крађу се он одао
И лупеж постао,
Пак е робства он допао
И као роб пропао!

У Араду

† Илия Поповић.*)
учитель.

*) Трудодљубиви покойник послао е овај састав још за живота да се у Пријатељу Србске Младежи штампа, с том приметбом, да се о догађају, што га е овде описао у Ст. Араду приповеда.

Б а ч к а.

(Продуженъ.)

Далъ су у Бачкој и ова места :

Милитићи или Лемеша (Nemes Militits) племишко село. Имућни житељи овога места сви су племићи. Половину их има Бунђваца, гон су се амо из Суботице доселили кад се ова за краљву варош проласила. Найјаче су Бунђвачке породице : Кнези-е или Билошеви, Видаковићи и Вуевићи. — Друга половина састој се из Мађара, кои су понајвише из горњих Словачких жупанија, као племићи, доцније овамо доселили.

Бездан варошица с 7000 житеља Уз њу е недавно повучен Францов Канал до Дунава кои одавад $\frac{1}{2}$ сата одстои. Житељи су понајвише Мађари и међу овима многи занатлије На Дунаву код Бездана е устава каналска, и Батинска скела за прелаз у Бараню. Тамо е и паробродска станица.

Опатин или Апатин. Варошица на Дунаву са 7500 житеља кои су сви Немци, премда неке старосединочке породице имаю имена кои им Србску или Славјанску прошлост показую. Место е ово на левом брегу Дунава. Улице су простране и чисте са обадве стране великим дудовима засађене. Куће су високе, угледне, дугачке и лепе, и на први поглед опазићеш, да у њима станую люди имућни, вредни и уредни. Немци Опатински раде коноцљу, (преко године 5000 центи) сваковрстну рану и репац; многи од њи баве се риболовом и трговином. Старци и старице, и нејка деца и девојке преко лета баве се са свилоделством у тако великом размеру, да се у месту 8 свилара изводи, а преко зиме плету котарице од прућа, и сламне шешире, али витко никад без посла не седи. Има овде свакојких занатлија, каквих ћеш редко у дољноземским варошима наћи, тако има пећара (што fine калѣве пећи праве), књиговезаца, токара, икопорезаца, трубопрвилаца позлатара, и т. д.

Јужно од Опатина на по сата уз Дунав на едном Дунавском рукаву (Фоку) била е негда славна србска граничарска населбина „Богчиновац или Бокшаново.“ Кад е год, 1745 фактично укинута Бачка милиција, Богчиновачки граничари нехотећи променути своје стањ са селячким невольничтвом држали су се у шанцу свој више година бранећи оружием права своја. Напоследку пошто им држава даде пардон под условием, да се одатле изселе, примире се они и населе село Стапар.

Стапар. Чисто србско село са 5000 вредних и одабраних становника. Ово се место населило око 1760 године из Богчиноваца и из другога неког сеоца Вранђиша што е било на острову едном код села Сонте. Стапарци се одликую вредноћом, братинском, слогом чистотом и љубави к својој вери, народности и слободи, и особито тим, што су се све до данас оддржали да ни едан странац немогаше у селу њиновом земљкупити и настанити се, премда е, како се приповеда, у пређашња времена коморски спалилук яко око тога радио. Своју мушку децу

радо у школу шалю и просто али чисто одеваю, те тако и у овом погледу за углед многим околним селяцима и варошанима служе.

Имаю едну дворазредну мушку и едноразредну женску школу, кое су децом препуније. Школска су им зданя засада у врло јадном стану. Црква е посвећена Ваведениу Богоматере, према броју жительство малена е али врло лепа. На столовима стое иконе са иконостаса Богчиновачког, кое е у првој половини прошлога века сликао славни србски молер Крачуи и кое су много лепше од оних што се у нас доцније молуваше. На по сата од Стапара правцем кои води у њихову стару постойбину баш на римскоме шанцу, кои се туда провлачи, између родних винограда над водом Мостонгом, и близо шуме која се зове „Гай“ налази се Станарска водича с црквом успения Богоматере, која е пре 15 година на место старинске капелице подигнута. Потомци побожних и јуначких Богчиновачких Срба сачуваше у својој цркви за стотину година частну трапезу и царске двери из свое старе цркве и ово обое као свете древности народне кресе сада ову нову цркву опомињући народ, кои на лепом времену сваке неделѣ амо долази на службу Божију, на свое предке и на подражаванѣ њиховим врлинама а напредовиѣ у вредноћи и у просвети. У очи већих празника преко лета овде биваю велики Сабори околнога народа, кои неимајући у близкости намастира, најрадје долази амо на Бдения и на Литургие, Ту слепци србски уз гусле јаворове умилним своим гласом певаю дивне србске песме о Кнезу Лазару и осталим нашим народним мученицима и јуначима.

Између Опатина и Стапара лежи богато немачко село. Пригревица Сентиван. Ту су још у почетку друге половине прошлог столећа све сами Срби становали, а потом се у Сивац одселили, где се и данас на Минеима у левој певници читати може на листовима подпис: „Ова книга Сентиван села Пригревице“

Брестовац, лепо село у коме сад една трећина Срба и две трећине немаца стануе. Овде е била столица Капетаније Брестовачке, у којој е био около године 1740 славни капетан Продановић. Црква св. Петра и Павла остала е још из граничарског времена и у нjoj се чуваю нека србска писмена из тог доба.

Кула, угледно трговиште на сред Бачке жупаније, са обе стране францовог канала. Жители су Срби, Мађари и Немци. Овде биваю знатни годишњи Вашари и води се велика трговина с раном.

Црвенка врло угледно село на францовом каналу. Жители Немци половином су доторани, а половином калвини; воде яку житну трговину и веома су изображени.

(Продужиће се.)

Издае и уређуе Никола Ђ. Вукићевић.

Брзотиском Андрије Вагнера и друга.